

УКРАїнські РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

CORNER FRITCHARD AVE. & MCGREGOR ST.

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

PIK II. 4. 16. СУБОТА, 10. ЦВІТНЯ, 1920.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, APRIL 10th, 1920. No. 16. VOL. II.

Новинки.

Англія протестує проти висланя французьких військ до Німеччини.

ЛОНДОН, 9. цвітня. — Оповіднено тут, що британське правительство вислало вчора ввечері протест до французького правительства відносно занята французькими військами Рурського округу.

Бельгія посилає свої війська в Рурський округ.

КРУКСЕЛЯ, 9. цвітня. — Король Альберт передсідателював на нараді кабінету міністрів, на котрій рішено на знак дружби з Францією і солідарности з альянтами, вислати бельгійські війська до Рурського округу.

Англія і інші союзи краї протяють ся акції Французів.

ЛОНДОН, 8. цвітня. — "Сентрал Нюс" і "Експрес" доносять, що британське і інші союзи краї правительства протяють ся заняти французькими військами німецьких міст і кажуть, що Франція робить се по своїй власній ініціативі.

В Вестфалії розстріляли всіх робітників, котрі зложили оружжя.

ПАРИЖ, 8. цвітня. — Делегати з Майєнса до одного тутового журналу доносять, що прибувши до Франкфурту втікачі розказують про страшні репресії в Рурському округі.

Сі втікачі заявляють, що вони були свідками розстрілу всіх Вестфалійців, котрі зложили своє оружжя.

Домагання німецького робітництва.

БЕРЛІН, 8. цвітня. — Представники робітничих організацій, котрі брали участь в генеральному страйку підчас Капового перевороту, і представники незалежних соціалістів та соціалістів більшовисти відбули вчора нараду, на котрій рішили поставити "правительству" сілкуючі домагання:

- 1) Відкликати регулярних військ з неутраченої зони і політичне повернення порядку локальним відділам.
2) Застановити наступу регулярних військ на полудне від Рурського округу.
3) Сформоване оборонних відділів в місцевостях поза неутраченою полосою, занятую регулярними військами, котрі мають бути відкликані.
4) Покарання невірних офіцерів і застановлене висилки амуніції контрреволюціонерам в роді батальйонної бригади ген. Ергарта.
5) Теперішнє правительство має зреорганізувати охоронну гвардію, до котрої міг би увійти організовані робітники.

Резолюцію підписали Ричард Молькенбург, в імені робітничо-жовнірської виконавчої ради, Кароль Рудольф Лейген, президент німецької федерації трейд-юній і інші.

Японці опустили публічні будинки і залізничні дворці у Владивостоці.

ЛОНДОН, 8. цвітня. — Ніжніша депеша з Шангаю доносить, що японські війська опустили заняті ними публічні будинки і залізничну стачію у Владивостоці.

Депеша з Токіо каже, що японський командант поставив російському тимчасовому правительству у Владивостоці сілкуючі домагання: Ненарушувати транспортних і комунікаційних ліній, запровінтговане японських військ, заховувати російськими властями російсько-японсько-альянтських договорів, заборона тайних організацій, шкідливих для японських впливів в Корей і Маньчурії, і заборона помідування протияпонських стачі у владивостоцькій пресі.

Японія каже, що відтягне війська з Сибіру, наколи революціонери зведуть "лад."

ГОНОЛЮЛЮ, 6. цвітня. — Ніжніша каблеграма з Токіо до тутовий японської газети "Ніпу Джиджі" каже, що японський міністер війни Такака вислав телеграфічно ноту до соціал-революціонного правительства у Владивостоці, в котрій заявляє, що Японія готує зараз відкликати свої війська з Сибіру, наколи революціонери зведуть "лад" у Владивостоці.

Японці подають причину занята Владивостоку.

ВАШІНГТОН, 6. цвітня. — Японський мілітарний аташе ген. Каутсугу отримав нині від японського воєнного департаменту офіціальну депешу, в котрій говорить ся, що Японія заняла Владивосток в наслідок "загрожуєчих і агресивних виступів частини російської армії".

Італійці починають торгівлю з совітською Росією.

АТЕНИ, 7. цвітня. — Тут оповіщено, що італійська торговельна місія прибула до Атен, звідки вона виїде до Росії, де буде переговорувати з совітським правительством в справі закупки сирих матеріалів для італійських фабрик. Місія веде з собою кілька мільйонів рублів готівки.

Швеція і совітська Росія закликали торговельний договір.

ШТОКГОЛЬМ, 7. цвітня. — Совітська Росія заключила зі Швецією договір, на основі якого оба краї відновлять з собою торговельні зносини, скоро лише Англія і Франція знесуть блокаду на Балтійським морі.

Недобитки Колчакової армії перейшли монгольську границю.

ЛОНДОН, 7. цвітня. — Делегати до лондонського "Таймсу" з Пекіну під датою 5. цвітня каже, що 8.000 війська і 1.200 офіцерів, які були частиною військ ген. Дутова, під напором совітських військ перейшли 26. марта коло Чагучак монгольську границю і після угоди з китайськими властями зістали розозружені. Разом з тим військом мало перейти границу також 10.000 цивільв. Совітські війська, каже далше депеша, остановились на границі: Війська і втікачі, котрі перейшли границу, є сілкуючі позбавлені всіх средств до життя і сим сприяють Монголам заклопотане.

Рос. офіцери убили денкінського генерала.

ЛОНДОН, 6. цвітня. — Делегата Константинополь до "Вініг Нюс" каже, що генерал Романовський, бувший начальник штабу денкінської армії в полудневій Росії, зістав убитий двома російськими офіцерами в будинку російської амбасаді в Константинополі. Делегата каже, що убітників не арештовано.

В Парижі сподіють ся робітничих демонстрацій на Першого Мая.

ПАРИЖ, 8. цвітня. — В Парижі побують ся на Першого Мая робітничих демонстрацій, котрі, як сподіють ся, можуть мати грізний характер. Кажуть, що екстремісти можуть використати той день для повстання.

Роблять ся зусилля, щоби не допустити до виступу робітників в той день.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК ПОРТОВИХ РОБІТНИКІВ У ФРАНЦІЇ. ПАРИЖ, 8. цвітня. — Юнія портових робітників проголошила страйк у всіх портах Франції. В Марселі і Дункірку робітники вже вишли на страйк.

Страйкері домагують ся освобождения моряків, котрі в 1917 році збунтували ся на Чорнім Морі, які також увільнення всіх заслужених за мілітарні і політичні переступства або за вчинки, поповнені підчас страйків.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК В БОЛЬОНІЇ.

БОЛЬОНІЯ, Італія, 8. цвітня. — Се місто знаходиться в клішях генерального страйку. Всі театри, фабрики і склепи позамикані і газети не виходять.

Хотіли отруїти Беля Куна.

ВІДЕНЬ, 6. цвітня. — Пробовано отруїти провідника буюшого угорського комуністичного правительства Беля Куна і інших комуністів інтернованих в Штайнгофі. Отруєння була в великодних гостинцях, які прислано інтернованим, Беля Кун і його товаришів від тої отруї захворували, але вже видужують. Висліджено, що сі гостинці були післані трома Мадярами, з котрих-одного арештовано.

Американське правительство проганяє колчаківського "амбасадора".

ВАШІНГТОН, 30. марта. — Борис Бахматов, т. зв. "амбасадор" колчаківського режиму, отримав формальний приказ від державного департаменту зібрати свої манатки і опустити амбасадорський будинок найпізніше до 15. мая.

Бахматові приказано передати все амбасадорське майно американському правительству, котре буде під його охороною до часу, доки Злучені Держави не признають амбасадора совітської Росії.

Вигнане се пояснюють як приватну справу адміністрації, котра хоче вмити руки від колчаківського режиму, як таке ж хочє уникнути розслідування Ленсінго - Бахматовського скандалу республіканською слідкою комісією.

Поляки їдуть на Україну за згодою Петлюри.

ВАШІНГТОН, 29. марта. — Францішек Пуласкі, польський повновластик і радник польського посольства, сказав сьогодні до пресових кореспондентів, що польські війська посунулись в габ Україну за згодою і після договору з українським генералом Петлюрою.

Всі арештовані а тепер звільнені повідомили, що вони не знавали ніякої кривди зі сторони большевиків. Таксамо доносено, що всі англійські лікарі і доглядачки Червоного Хреста безпечно прийшли до Владивостоку.

Пробольшевицькі демонстрації в Георгії.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 3. цвітня. — Оголошено постанови антанті, що великі держави спільними силами мають перебрати в свої руки адміністрацію Батуму, викликаючи велике невдоволене в цілій Республіці Георгії.

На вість про се рішене відбуло ся в Тифлісі масове протестування вчє; велике число жовнірів з правильної армії прилучили ся до демонстрації; в поході несено написи, агітувачі за большевизмом і домагали ся большевицького правительства.

Цілий Сибір під совітською контролею.

ВЛАДИВОСТОК, 22. марта. — Совітська форма правительства буде заведена в цілому Сибірі 1. цвітня; того дня значить ся конвенція комуністичної партії в Никольську. Дві третини округів Східного Сибіру прийняли совітську систему і Земства передають власть без опору.

Прибувший недавно тут з Москви большевицький представник Віленський обупілкував пропозиції мира між совітською Росією, Японією, Китаєм і Злученими Державами. Совітське правительство зобовязує ся не вести пропаганди в Америці, признає "спеціальні інтереси" Японію на Далєкому Сході і зрікає ся всяких претенсій до конієсій в Китаю.

Революційний рух на Балкані.

БЕРЛІН, 31. марта. — Філя революції і неспокою розлязляє по цілій Европі від Туреччини, Балкану — на захід. Туреччина має находити ся в клішях загальної революції, а головню столиця Константинополь.

Про заворушення доносять також з Болгарії, Румунії і Чорногори. Остра цензура не дозволяє правдивим вистям видістатися з тих країв.

Генерального страйку, який показав ся таким могучим оружжєм в руках німецьких робітників, уживають також данські робітники в цілі осягнення своїх цілей. Всюду голосно говорять про революцію.

Французські робітники пробують заклатати совіти.

ПАРИЖ, 30. марта. — Сто тисяч робітників в текстільній і друкарській індустріях вишли на страйк в околицях Робей і Туркоїно, де пробували заложити совіти. Робітники

в газових і електричних станціях прилучили ся до страйку; трамваї були задержані на улицях і повернені до стачі. Автомобілісти були задержані і в декотрих случаях автомобілі сконфіскували.

Уличні бійки були межі анархістами чи большевиками і консервативними робітниками; багато є ранених. Робітники, котрі не хотіли перестати робити, були силою виведені з фабрик. В околиці, де сподіють ся більше заворушення, вислано поліцію і війська.

Телеграми з інших околиць доносять, що майнерський страйк може розпочати ся наово. В кождім случаю дорожнеча житя є причиною незадоволення робітників.

Міністерство для заграничних справ оповістило сьогодні, що Росіянам, котрі бажають повернутися до свого родинового краю, буде дозволено виїхати зі Злучених Держав по предложено нотаріального удостоверення (еффейвіту) про національну принадлежність. Се удостоверенне буде служити для виїзжаючих Росіянам замість пашпорта, котрого отримане було звязане з великими трудностями.

Населене Канади.

ОТТАВА, 7. цвітня. — Найновіший обчисленя виказують, що населене Канади вносить 9 мільйонів осіб.

Ціла родина вимерла з голоду.

"Вперед" з 4. марта пише: На Гуцувальціні, винищений доволітнюю війною, зробоюваній та випалений, панує найстрашніша нужда. Ся земля, богом і людьми забута, перейшла страшне пекло, а тепер представляє самі руїни.

Тиф і інші помешні недуги нищать наших Гуцулів та змитають їх з світа. До сего причиняють ся в найбільшій мірі, недостача средств до життя, недостача бараболь, хліба, хочби і вісняного та кукуруди. Народ голодує і з голоду попадає в різкі недуги.

В Микитинцях, печенжинського пов., вимерла з голоду ціла родина, зложена з батька і четверо дітній. Не було що в губи вложити, не було що видістати, — от і видили вони, аж вкінці вимерли одні по других.

І коли не приїде яка поміч, поміч сейчасова, то люди вгинууть як ті мухи в осені.

Під польською окупацією.

З Москви доносять 29. лютого: У місцевостях, які заняті Поляками, населене переступує. Жидів переслідують, Шкоди їх зачинено. Над селянами роблять насильства за відмовлене давати харчі і достарчати коний. За найменший опір їх розстрілюють. По містах страшна дорожнеча. Настрий селян до Польків дуже ворожий.

Росіянам вільно виїздити з Америки.

ВАШІНГТОН, 2. цвітня. — Міністерство для заграничних справ оповістило сьогодні, що Росіянам, котрі бажають повернутися до свого родинового краю, буде дозволено виїхати зі Злучених Держав по предложено нотаріального удостоверення (еффейвіту) про національну принадлежність. Се удостоверенне буде служити для виїзжаючих Росіянам замість пашпорта, котрого отримане було звязане з великими трудностями.

Населене Канади.

ОТТАВА, 7. цвітня. — Найновіший обчисленя виказують, що населене Канади вносить 9 мільйонів осіб.

Ціла родина вимерла з голоду.

"Вперед" з 4. марта пише: На Гуцувальціні, винищений доволітнюю війною, зробоюваній та випалений, панує найстрашніша нужда. Ся земля, богом і людьми забута, перейшла страшне пекло, а тепер представляє самі руїни.

Тиф і інші помешні недуги нищать наших Гуцулів та змитають їх з світа. До сего причиняють ся в найбільшій мірі, недостача средств до життя, недостача бараболь, хліба, хочби і вісняного та кукуруди. Народ голодує і з голоду попадає в різкі недуги.

В Микитинцях, печенжинського пов., вимерла з голоду ціла родина, зложена з батька і четверо дітній. Не було що в губи вложити, не було що видістати, — от і видили вони, аж вкінці вимерли одні по других.

І коли не приїде яка поміч, поміч сейчасова, то люди вгинууть як ті мухи в осені.

Під польською окупацією.

З Москви доносять 29. лютого: У місцевостях, які заняті Поляками, населене переступує. Жидів переслідують, Шкоди їх зачинено. Над селянами роблять насильства за відмовлене давати харчі і достарчати коний. За найменший опір їх розстрілюють. По містах страшна дорожнеча. Настрий селян до Польків дуже ворожий.

Лорд Голдон в соціалістичному таборі.

В Англії дуже частий тепер обив, що найвишнійший державний мужі переходять з буржуазного в соціалістичний табор. Недавно лорд Голдон, канцлер і міністер війни, помістив в соціалістичному "Daily Herald" статью, яка є наче його соціалістичним "віздухом". Лорд Голдон поза своєю політичною діяльністю знаний є через свої фільософичні твори.

ПРЕДСТАВЛЕНЯ В УКР. РОБ. ДОМІ. В ПОНЕДІЛОК, 12. ЦВІТНЯ, С. Р. (спеціальна Великоднвистова) Укр. Драматичне Т-во ім. Ів. Котляревського відіграє славу драму в 4-ох діях зі співами і танцями з під пера славного артиста М. Л. Кропивницького, п. н.: "ДВІ СЕМІ" Згадана драма виставляеть ся пораз перший в Канаді і взагалі в Америці. ЦІНИ МІСЦЬ: 75, 50, 35 і 25 ЦТ. Тикети на всі представлення можна купити вчасніше в Українським Робітничім Домі і у всіх українських склепах та підприємствах.

БУРЛАКА! В ЕДМОНТОНІ БУРЛАКА! Т-во "Самообразованя" ім. Т. Шевченка в Едмонтоні відіграє В СУБОТУ 17. ЦВІТНЯ В УКР. ГРЕКО-КАТ. ДОМІ незвичайно гарну і поучаючу драму в 5-ох діях І. Тобілевича, п. н.: "БУРЛАКА" ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ. ПРИХОДЬТЕ ВСІ!

UKRAINIAN LABOR NEWS
Published semi-weekly under the auspices of The Winnipeg Trades and Labor Council
Cor. Fritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.
Subscription \$4.00 a year.
Telephone: St. John 1465

"УКР. РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
Часопис для робочого людю
видають два рази в тиждень закладом Виннигський Ресіпчо-Робітничий Рад.
Передплата \$4.00 на рік.
Редакція за оголошення не відповідає.
Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Fritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

**ХОЧЕ, ЩОБИ УКРАЇНА
ЗНОВ КУПАЛА СЯ
В КРОВІ.**

Париський буржуазний дзвоник "Матін" з 11. марта с. р. містить власну кореспонденцію з Варшави, в котрій є подана розмова кореспондентів тої газети з перебуваючим у Варшаві Петлюрою. Під час тої розмови Петлюра сказав між иншим слідує:

"Я ждав слухного часу, щоб оголошити нову війну; сей час тепер надходить і ми зможемо помирати ся з большевиками голова на голову; нам більш не загрожє Денікін, котрий зник, ні Поляки з якими тепер ми в новій згоді. Я готуюсь домагати ся незалежної України збройною силою."

Так бундючо балакає Петлюра перед кореспондентом капіталістичної газети... у Варшаві. Ніхто-б і не звертав уваги на те, що ново планована Петлюрою авантюра може знов коштувати вник кілька тисяч, голов українських селян і робітників, які, як полонені в утікачі, знаходять ся по різних таборах в Чехії, Німеччині, Італії і в самій Польщі. Всіх їх хоче Петлюра при допомозі Польщі зібрати до купи і спільно з польською армією повести проти радянської України, або там повалити владу українських селян і робітників і самоу засісти на троні.

Очевидно, що злочинні, капітальні плани Петлюри ніколи не здійснить ся. Не під силу Петлюрі, хоч би і при допомозі шляхетської Польщі, повалити владу українських робітників і селян. На се найліпшим доказом служить Росія. Ми бачимо нині, де опинили ся Денікін, Колчак і Юденіч, котрі при допомозі західної реакції хотіли повалити владу російських робітників і селян. До тої самої категорії "народних спасителів" належить і Петлюра, хоч як би він і його сторонники хотіли від сего відпекати ся. І як Колчакові, Денікінові і Юденічові не бачити більше Росії, так і не бачити Петлюрі України.

Але помімо того на Україні може се прорвати ся кров. Українські селяни і робітники, котрі, як бувші австрійські жовніри, силою обставин опинили ся по концентраційних таборах в різних краях, тепер на просьбу Петлюри і за згодою або й на домагане Польщі будуть відставлені до Польщі, а звідтам — оружені поляками — на фронт проти селянсько-робітничої України.

Перші кроки до сеї нової братоубійчої різни вже пороблені. Недавно донесли телеграми з Варшави, що Петлюра був в Празі, де робив заходи коло формовання "чеської" армії, яка мала би воювати проти большевиків на українському фронті. Не можна припускати, щоби Чехія давала своїх синів до тої армії, котру мав би творити Петлюра і котра мала би воювати проти радянської України. Се цілковито виключене. Мова тут про творене армії в Чехії з утікачів бувшої гадицької армії. Іх то збирає Петлюра на зарізь, збирає на те, щоби они ярились і мorduвали свого брата селянина і робітника на Україні — і то в інтересі шляхетського Польщі, яка потім панувала би над Україною і може (не цілком певно) допустить би до жолоба і Петлюру. 6.000

таких недавно зрекругтованих вже поставлено проти українських і російських совітських армій. (В телеграмах не сказано, де їх зрекругтовано.)

І починаєт ся новий кровавий танець. Петлюри мало ще того всего, що пережила Україна через його контрреволюційні подвиги, через його вислугуване ся західній реакції. Йому мало десятків тисяч убитих в боях, мало десятків тисяч вимордованих Денікіновими бандами і погинувших від пошестий йому мало того, що Україна ще й тепер не може прийти до себе по тій великій руйні, до якої довів її Петлюра, йому мало того, що ще й тепер пошести десятків тисяч населення якраз там, де простягала ся "влада" Петлюри — він дальше хоче крови, крови і крові!

В розмові з тим самим кореспондентом "Матіна" Петлюра виразно сказав: "Перед тим як взятись за зброю, ми спробуємо ще раз порозумітись дипломатично. Ми домагаємо ся в Польщі, щоб нас було допущено на нараду в Варшаві, куди з'їдуть ся представники всіх народів, що знаходять ся в сусідстві з Росією. Як що ми не досягнемо нічого сим шляхом, то Україна знов буде купати ся в крові!"

Так говорити не відважить ся леда хтобудь, на такі слова — а по словах і діла — може ззаобути ся лише найпідліпший, найікчемніший вислужник реакції, яким власне і був Петлюра і ще тепер хоче бути.

Петлюри мало ще крови, яка пролялась на Україні, він ще більше хоче її, він хоче, щоби ціла Україна знов скупала ся в крові.

І ради чого се? Ради "визволю" України? Від кого? Від українських селян і робітників? Петлюра хоче "визволяти" українських селян і робітників від них самих, бо вони самі є собі панами в своїй хаті. Як би вони були в якісь ярмі, то самі визволили би ся, не чекаючи на Петлюру. Але біда в тім, що Петлюра хоче їх визволяти, бо нема від кого, а поневолювати і то при вній допомозі і в інтересі польської шляхти.

Шляхетської Польщі, котра мучить в страшний спосіб українське населенє східної Галичини, котру сам Петлюра видав на поталу польській шляхті — тої Польщі Петлюра не бачить. Він не бачить також того, що виробляють польські окупаційні власти з українським населенєм на Волині і Поділлі, куди також запросив їх Петлюра. Він навіть сапійн на те, як поступає польська шляхта з його власними "міністрами", котрих за їх рабську службу супроти польської шляхти і навіть зраду на рік Польщі, польська власти арештують і ведуть уличними Каміниця закованих як злочинців. Того всего не бачить Петлюра, але се безлічно заявляє, що з Поляками "ми тепер в ловній згоді"...

Так, Петлюра живе в згоді з шляхетською Польщею, бо він являє став на ганебну службу з польської шляхти. Але українські селяни і робітники не є в згоді з нинішню реакційною Польщею, не тому, що вона на Польща, але тому, що влада в ній знаходить ся в руках буржуазії і шляхти, а польський люд є поневолений. Проти нинішньої панської Польщі є навіть самі польські робітники і селяни. Українські селяни і робітники будуть тоді в згоді з Польщею, як вона буде селянсько-робітничою.

Петлюра, як вислужник польської реакції, може ще зірвати кілька тисяч українських підлітків і повести їх на різню проти селян і робітників Великої України. Може ще знов продрати ся кров українського селянина і робітника в інтересах польської шляхти і всевітної реакції, однак се нічого не поможє ані польським імперіялістам, ані всевітному капіталізму, ані самому Петлюрі і його братії. Може ще продрати ся кров, але се вже буде посідня кров борців за

визвіл селянсько-робітничої України з капіталістичного ярма. Се буде посідній акт в довгий кровавий трагедії, в котрій таку ганєбу і злочинну ролю відіграв Петлюра, вислужник української і міжнародної буржуазії.

По сім наступити мир і український працюючий люд стане на віки господарем в своїй хаті.

Як петлюрівські місці ратують українських полонених.

Каже поговорка, що чим дальше в ліс тим більше дров. Чим довше живуть ріжні петлюрівські місці поза границями України, тим більш розкривають ся їх злочинні, тим більш виходять на яр марнованія ними гроша і крадіжні. І про се пише не хто инший, але такі самі петлюрівські газети, видавані за границею.

В 10 ч. віденської "Воли" помістив О. Назарук статю п. н. "До суду" про українських полонених в Італії і про петлюрівські місці, що мали опікувати ся полоненими. А написав він се на підставі листа одного полоненого офіцера, п. Меркуна, до "військово-санітарної місці" у Відні.

Ось що пише Назарук в своїй статі:

"Українці досі сидять по концентраційних таборах, живуть в нужді, часто під шатрами, голодують і, трактуючи по звірським палками, вмирають масами від епідемічних хворіб. Дальше доведемо ся з сього документу, що з двох українських місці в Римі, які коштували державу гроші, а з яких одна признана була спеціально для справ українських полонених, ні одна не завдала собі труду, щоби розшукати табори полонених, тільки замкнули в таборах полонені відшукати вкінці одну і другу місці. Найцікавіше те, що наша місця для військово полонених не мала повняти навіть про циркуляри, видавані італійською владою для полонених, що виразно підчеркує звітловене п. Меркуна. Винці доведуть ся, що в тім таборі, де був п. Меркун, ніхто ніколи не бачив ніякого українського делегата і що те саме писали також з інших таборів полонених."

Дальше, заявивши, що члені петлюрівських місці в Італії повинні публично відповісти на піднесені проти них обжалюваня, Назарук пише:

"Від такої прилюдної відповіді не сміють відмовити ся члені місці для військово полонених тим більше, що між публікою ходять сенсаційні вістки про деякі місці, про страшні квоти, які кожний член тих місці побирає і досі чобирє місячно, нічого не зробивши за се і т. п. Говорять про такі плати, які 10.000, 20.000, 30.000, 60.000 грошєвих одиниць закордонної валюти у місяць, що наприклад австрійські гроші дає дуже значні квоти, на українське прямо застрахування, а й на чужі перекладає жермі міністрів урядованих держав."

А дальше, зазначивши, що "урядовий" людий треба потягнути до відвічальности, Назарук пише:

"Тим більше у нас, де часто густво посади по за границею людей партійними синекрамами і діставали ся людяя, які за границею не робили нічого, крім скандалів по кабаретах і публічних домах..."

Оттак "працювали" петлюрівські місці поза границями України для "спасеня" українського народу, та "господарилля" міліонами народного майна!... Чи треба єще до сего коментарів? Не думаємо, бо факти і цифри самі за себе говорять.

Максим Горький делегатом зєднанничків.

Відомого російського письменника Максима Горького вибрани робітники казанської залізничної стації делегатом до совітських рад.

Дещо про Польщу.

Львівський орган польської соціалістичної партії "Дзєннік Людови", ч. 34 з 8. лютого с. р., в слід за французькою часописею "L'Oeuvre" подає цікаву допис французького генерала, який проводить польською дївізією на українському фронті через 8 місяців. Між иншим пише він так: "Большевици дуже змінив ся; той сперд 6 місяців зник, а нинішній цілком не є страшний; його тільки таким страшним представляють". Генерал остерігає Францію перед непотрібною авантюрою.

Насамперед — каже він — треба знати польську ціль, чого вона страшить світ большевизмом, бо інакше не можна зисправедливости удержати своєї армії на военній стопі.

Що учинила би Польща, як би антант наказала їй перевернути демобілізацію; що зробила би вона з тими всіми офіцерами, для яких пожадане удержане зависить виключно лише від війни? Що почала би з тими людьми, яких забрала з далеких сторін? Польща хвалить ся, що вона хотіла вад проти большевизму, а тимчасом не знати, чи і сама в нього не попаде, уладжуючи його для своїх заборничі цілі.

Хотічи втягнути антанту до скорої інтервенції, підсуває новому правительству свої шатрами, голодуючі п'яни. Як оповідають збіг з Тернополья, Росія тепер є дуже добре zorganizованою державою і навіть не є підбана до тої, про яку нам писали.

Ми всі французські офіцери, які жили через 8 місяців в польській армії, розуміємо, які Польки за здібні до самооборони.

Поляки боять ся, щоби їх не відкинуло поза Львів. Однак більше проворними від них є большевици. Вони не поволнують жадного б'уду і не підуть поза свої границі. Попросять однак Поляків, які трохи за далеко забігли на чужу землю, щоби на ній розжигтись, аби Поляки вернулись звідки приїшли. І се буде кінець цілого неперозуміння.

На закінченє визнає автор, щоби Франція вірила своїм офіцерам, які служили в армії Галлера, а вистерігала ся сторонничих інформаторів і сторонничої преси.

Автор заважає, що Франція вже досіт видала до того видманого ворога.

3 віча польських робітників у Відні.

Польські робітники, зібрані при співучасті представителів Комуністичної Партії Нім. Австрії, представителів Кружка українських студентів-комуністів, югославянських комуністів і румунських товаришів на масовім вічу у Відні дня 22. лютого с. р. в сали Робітничого Дому Favoriten, скликаної Польською Робітничою Радою Відня і околий в справі мирових пропозицій Соціальної Ресії і в справі організованя матеріяльної допомозі для гноблених політичних в'язнів в Польщі, заявляють:

Так звана "Незалежна Польща" заявляє своє істнованє воля імперіялізму коаліції, котрий хотів бачити в Польщі перед-мур капіталістичної Європи "перед большевицим залівом". "Незалежна Польща" має сповнити ролю катар пролетарської революції, має бути найдальше на схід висушеною твердиною реакції. Польська буржуазія продала польського робітника і селянина і на розказ імперіялістичної банди, на розказ злученої банди, вислала маси працюючого людю на нову війну, на безплідну, злочинну, ганєбу війну з освобожденням пролетаріатом Росії.

В імені соціалізму, в імені солідарности з героїчною надлюдською боротьбою російського пролетаріату, борючого ся за свою і нашу справу, жадаємо перерваня війни з Соціальною Росією і Соціальною Україною.

Нинішня боротьба міжнародної реакції з революцією скупляє ся на польсько-большевицим фронті. На ній рішаєт ся нині судьба дальшого ходу міжнародної революції. Дякного справа Польщі з Соціальною Росією є справою міжнародного пролетаріату.

Зваживши, що нинішня боротьба революційного пролетаріату з буржуазією вимагає безпосередної, чинної акції на полю внутрішньої і заграничної політики, зібрані визнають:

1. Пролетаріат всіх країв, а особливо пролетаріат держав коаліції, щоби змусив свої уряди до заперестаня попірання контрреволюційної політики польського уряду через стриманє висилки амуніції до Польщі, як також всякої допомочи матеріяльної, яка уможливує є йому ведене війни. Питанє амуніції і фінансів є переважно рішаючим чинником в справі дальшої війни реакційної Польщі з комуністичною, робітничою Росією.

2. Всі робітники до організованя матеріяльної допомочи для катованих і голодуючих в'язнів в Польщі, через збиранє складок або самоподаткованє.

Тільки міжнародна, енергична акція пролетаріату забезпечить нашу побіду.

Хай живе міжнародна солідарність пролетаріату!

("Swit")

Як задивляють ся в Росії на польські мирові пропозиції.

МОСКВА, 10. марта, через Берлін, 11. марта (спізнанє).

— Михайло Фарбман, спеціальний кореспондент великих американських газет, подає такий образ настроїв в Росії, коли там довідали ся про безліччю своєю неадекватності мирові домаганя Польщі.

"В теперішню пору дві думки опанували цілу Росію: Одна з них се бажанє мира, яка опанувала совітське правительствє і всі класи Росії, щоби вже остаточно можна було взяти ся до відбудови зруйнованого військово краю; друга, се польське домаганє, поставлене в мировім предложеню, яке викликало загальне обуренє і доведе зовсім певно до нової війни.

"Коли наспіла півурядова польська відповідь на мирове предложенє зробленє зі сторони совітського правительства, кожний питав ся: "Чи се може бути дійсна відповідь Польщі, чи вона тільки жартує?" В сій відповіді Польща домогаєт ся приверненя своїх історичних границь з 1772 року а дальше посередно цілковитої зміни правительства в Росії, і протекторату над всіми неросійськими народами, які входять в склад кодиноке царства. Кожде поодиноке із цих домаганє виглядає на визов Росії і тому маревно війни поновно зависло над краєм.

"Я маю знамениту нагоду слідити, яке вражінє зробили ці польські домаганя на політичні круги Росії. В Петрограді перед кількома днями мені довелось ся вїйти в зносини з численними найвітійшими умами Росії, як ученими, артистами, письменниками та представниками промислу і торговлі. Перше питанє, яке мені доводило ся почути від кожного, було як думаю про вигляд на мир та чи домаганє Польщі можна брати поважно, чи се тільки кепкованє.

"Воно зовсім певно, що коли Польща стане обстоювати при своїх домаганях, то вона дістане порядну науку від цілого зєдниненої Росії. Максим Горький, якого загально уважають за провідника освіченої Росії, заявив мені, що його други з кругів учених, артистів і представників промислу і торговлі скляжкують велике віче до Петрограду в польській справі. На сім вічу мають ся ухваляти і вислати Польщі отсе братерське упіненє.

"Нова Росія — Росія інтелекту і свободи — боліє по причині всіх кривд, які заподіяно Польщі і є готова

направити їх приязнім співділанєм, але перестерігає Польщу не пробувати в відплату виряджувати лихо Росії. Росія потребує мира і то тільки в цілі переведеня конструктивної роботи. Відбудована Росія буде мати силу помочи всім своїм сусідам, а в першій мірі Польщі.

"Росія готова є заплатити ціну за мир, однак ніколи не допустить до сего, щоби Польща мішала ся до її внутрішніх справ або прибирала на себе ролю опікуна України або інших народів давнього російського царства, які стремлять до незалежности.

Щиро, без застережень і низьких мотивів Росія признає всім сим народам право на самовизначенє. Чи се може за-много, що Росія домагаєт ся того самого права і від себе. Російські освічені класи мають повну надію, що стара ненависть поміж народами скінчить ся повною гармонією і загальним поважанєм одних і до других. Насильми прикро вражає зарозумілість польських пануючих клас, яка наново розбухує національні пристрасти і відновлює стару ненависть."

"Посідня точка, — телеграфує дальше Фарбман, — в якій говорить ся про розбуханє національної ненависти вважаєт ся тут за велику важну обставину, в якій міститься ся власне вся небезпека нової війни. Я був свідком перегляду відділу 4.000 військово-кадетів Зіновієвим, в часі чого він між иншим в виголошеної промові сказав:

"Нам легко zorganizувати по цілій Росії могутю демонстрацію проти Польщі, та ми побюємо ся розбухання національних пристрастей. Російському народови вже наділа війна і він прагне мира. Та коли покажет ся конкретність заапекувати до него, ми не маємо найменшого сумніву, що народ сейчас відгукнет ся. Польща могла нечаяно скакочити Росію перед кількома місяцями. Вона могла нам пошкодити, коли ми були звязані на сибірським і полудневім фронті. Але нині ми знаменито приготовані. Та нашим найбільшим атутом в теперішню хвилину не є мілітарна готовність, але народне обуренє на Польщу і її домаганє."

ЧИ ЗНОВ НЕ НА ЗАРІЗЬ?

"Шлях" з 6. марта доносить: У львівських часописах оголошує А. Малецкий, що від правкою полонених Українців з Італії до Галичини займаєт ся польський уряд, а саме "державний уряд для повертуту полонених", Львів, ул. Янівська. Туди треба звертати ся з просьбами в справі полонених в Італії.

По урядовим вісткам транспорт з Італії мав розпочати ся з днем 1. січня 1920 р. в відступах що 8 днів. Поїзди мають привозити повертаючих до граничного залізничного перестанку в Пйотровичах, де має бути уладжена збірна станція. Подорожні мають бути заасотрені в поживу на пять днів.

(Підозрілим виглядає, що польське правительствє займаєт ся перевоженєм укр. полонених з Італії. Від коли така доброта? Чи не є се новий план для формованя петлюрівської "армії" під покровом Польщі, котра мала би з польською армією виступити проти Радянської України?

Чи знов не на зарізь? По урядовим вісткам транспорт з Італії мав розпочати ся з днем 1. січня 1920 р. в відступах що 8 днів. Поїзди мають привозити повертаючих до граничного залізничного перестанку в Пйотровичах, де має бути уладжена збірна станція. Подорожні мають бути заасотрені в поживу на пять днів.

(Підозрілим виглядає, що польське правительствє займаєт ся перевоженєм укр. полонених з Італії. Від коли така доброта? Чи не є се новий план для формованя петлюрівської "армії" під покровом Польщі, котра мала би з польською армією виступити проти Радянської України?

ЩО ПРИНЕСЛА ВІЙНА?

Яку руйну та знищенє принесла війна суспільному життю цілих держав та народів, се досі ще не просліджено. Треба виділити покічення воєнової оружної боротьби у цілому світі, та дового ряду літ праці й студій, щоби належно зіставити біляне сих моральних та матеріяльних страт, що їх людськість наслідком війни понесла.

Тепер побіжно тільки можна оцінити та представити сі страти й шкоди. Копєнгагське товариство для студій над суспільними наслідками війни оголосило недавно

побіжний звіт про стан населєня за час воєнних літ.

Виймаємо з сего звіту що найважнійші дані: Європейські держави страшили в роках 1914—1919 більш чим 35 міліонів людий. Наслідком сего спало число населєня Європи, яке 1913 р. вносило 401 міліонів на 389 міліонів в 1919 році (187 міл. мужин, 202 міл. жінок).

З загального числа страт припадає 20 міліонів на зменшенє вродин, а 15 міліонів на зріст смертности. На поли бою впадо не менш чим 10 міліонів мужин.

Наслідком сего збільшило ся число жінок. Коли перед війною на 1.000 мужин припадало 1.026 жінок, то тепер число се зросло на 1.080. Загальна надлижка жінок підсключила з 5 на 15 міліонів.

В р. 1915—19 число вродин зменшило ся о одну третину від числа вродин перед війною.

Число мужин здібних до військової служби зменшило ся о 12 процент.

До сего треба додати що наслідком війни здоровє людий підупало. До сего причиною ся лихе відживлюванє — головно в середній Європі — та зріст сухит, які забрали в десетеро більше жрєтв, чим перед війною.

Числа сі се ще певні бо се війна не скінчена. ("Вперед")

ТОВАРООБМІН З РОСІЄЮ.

З Копєнгаги доносить нам: До Ревелю прибули дві большевицькі комісії, з котрих одна має безпосередно зняти ся торговельними справами в звязку зі знесенєм блокади. В склад комісії входять представники кооперативів, між иншими Гловко, Гуковський, граф Бенкендорф і ин. Швеція буде першою країною, котра вступить в торговельні взаємини з Росією. Аташе шведської легачії в Петрограді Брусевич перебуває зараз в Ревелі, де він веде переговори з совітською комісією, щоби дістати для Швеції контракт на постачаня харчових продуктів до Росії. Швеція пропонує Росії залізничний матеріял і запасний матеріял для телеграфів і телефонів.

Данія і Норвегія вживають також всіх заходів, щоби не відстати від Швеції.

Літвінов дістав від багатьох давньших купців пропозиції щодо наважаня торговельних взаємин з Росією. Літвінов на се відповів, що поки в Данії не має офіційного визнаного представника совітського уряду, доти не може бути мови про наважанє торговельних зносин між Данією та Росією. Те саме він відповів купцям з деяких інших країв, як до нього звертали ся.

Представники російських кооперативів за кордоном Макієв та Шмєлів, які з кінцем лютого прибули з Лондону до Копєнгаги, після нарад з Літвіновим вїхали до Москви. Директор "народного" банку Бубнов і голова американського комітєту російського союзу споживчих товариств Беркенгайм після нарад з Літвіновим повернули ся до Лондону. ("Вперед")

Чим годують Петлюрівці українських полонених в Італії.

Відєвська "Воля" ч. 10. містить лист українського полоненого з табору Азінара в Італії, з 25. жовтня 1919 року, в котрім пишеть ся між иншим слідує:

"Наші пані організатори присилають нам молитвенники з портретами Франц Йосифа. Щоби се попало в руки наших вродитів, то се було ім гарним документом для їхньої юза Визволеня України, який стремить до встановленя конституційної монархії."

80 річницю уродин Бебля

святкувала німецька соціалдемократія 22. лютого с. р. На могилі великого вождя пролетаріату в Ціріху зложив іменем німецької соціалдемократії Отто Ланд вінець.

Мери Мерси.

ЯК ФАРМЕР МОЖЕ ДІСТАТИ ВЕСЬ ПЛІД СВОЄЇ ПРАЦІ.

(Продовжене).

ЗЕМЛЯ І МОНОПОЛІ.

Карл Маркс обговорює земельне питання дуже обширно і, ми сподіємось, кожний читач отсеї книжочки найшов би дуже підбадьорючі думки в його творях. Однак ми старіємось дати лише нарис того процесу, котрим фармер є визискуваний і показати як соціалізм є остаточно його одинокою надією, бо він означає колективну власність средств продукції і дистрибуції.

Коли ви зрозумієте Марксову економічну науку, то ви зможете представити собі яким безпомічним є поодинокий дрібний фармер і як щораз більше він буде безпомічним та експлуатованим в будучині. Ви зрозумієте як марини і даремними мусять бути всякі реформи супроти суспільної системи основаної на приватній власності знарядів продукції і дистрибуції.

Ціна землі установляється після ренти, який она приносить. Оброблена земля має вартість в продукції до конечної праці вложеної в неї. Неочищена і необроблена земля, тому, що в неї вложено жадної праці, не має дійсної вимірної вартості. Се є монополія, або лише приватна на власність, що дає властителям спромогу ставити на неї ціну.

Зелізняк завдяки своему монополістичному характерові, можуть дуже часто продавати услугу своїх робітників, зарібників понад її вартість. Майже всі монополії можуть продавати товари понад їхню вартість.

«Високі ціни» не дуже дотикають зарібників робітників бо їхня платня означаєть ся головно коштом життя. Нанимателі мусять платити своїм робітникам стільки, щоби они могли удержати ся, бо інакше, слідуючи тижня-або слідуючого місяця не буде робітників.

Але фармер, котрий продає найбільше своїх продуктів купуючому монополісти, підлягає монополістичним цінам. Річі які він продає представляють багато праці, а річі котрі він купує представляють менше праці.

Если в вашій околиці є лише один збіжєвий елевейтор і ви є змушені до нього продавати, або в ньому складати своє збіжє, монополістичний характер елевейтора може приневолювати вас продавати збіжє по низькій ціні, або платити висту рату за склад, чим ви платили, коли там було п'ять незалежних елевейторів.

Де склад збіжя або бавовни, або всякого иншого товару є конечний діл переходування того товару, робітники сповняючи конечну роботу в елевейторах додають вартість до той бавовни або збіжя. Они роблять зложене збіжє більше вартісним. Робітники в елевейторах, так як і всі зарібні робітники, дістають лише стільки, щоби вижити. Властители ховають решту в свою кишеню.

Соціалісти скажуть, що робітники в елевейторах повинні дістати вартість їхньої потрібної і хосенної праці, котра рівнаєть ся всякій иншій конечній праці сповнюваній мужчинами і жєнщинами.

Ми казали, що продукт одного чоловіка може бути вартіснійший від продукту другого чоловіка. Було се з продуктом вправленого, досвідченого робітника і продуктом не-

вправленого або недосвідченого робітника. Але уліпшене машинеріє усуває ту різницю все більше і більше і скорше й скорше кождої днини.

Гляньте на Європу і на війну для приміру. Там нагло забрано около двадцять процент найбільше вправленого населєня Франції і Німеччини із промислової сфери і кинено в війну та до виробу воєнної амуніції.

Слабі мужчини, хлопці, жєнщини, невправлені люди майже всі були змушені взяти ся за кормлене, одяганє, заосмотрованє помешканьями — фактично за руководство цілими народами. Сего они не могли быти зробити двадцять літ тому назад. В тих часах ми мали простійші знарядя. Вправа і зручність були в руках і умі робітника. Тепер же вправа є вложена в машину, котрою може майже кождий орудувати так само як і вправлений робітник.

Від початку війни деякі вправлені робітники в Англії нарікали на те, що порозміщувані в фабриках недосвідчені молоді хлопці і дівчата та слабші жінки позанимали місця на котрих попередно працювали досвідчені, вправлені робітники. І невправлені робітники держать свої занятя бо тяжка праця, справна робота є виконувана машиною.

Фабриканти нині тільки й говорять про виробу машини, що називаєть ся по англійськи «fool-proof». Они виробляють їх так, що ними може орудувати хтонебудь.

Шкло видаєть ся нині автоматично, паї роблять ся машинерією (шістьдесят на мінуту), тайп (друкарські черенки) топять ся, формують ся, складаєть ся, стемплі сортуєть ся і вкладаєть ся назад до лачок, уживанє форми перетоплюєть ся — все при помочи машинеріє. Щораз та більше всяка робота стає простою роботою і їде до того, що буде лише корисною конечною роботою. А всяка корисна робота заслугоє на однакове винагородженє.

Робітники, котрі їдуть копати великі рови для осушування мочарів і приготування їх як здорових місць для людських осад, виконують працю, котра є так же само цінна як і праця лікаря, котрий приходить і лічить фармера, захоруваного на тифову горячку, тому, що він жє не на осушеній і недренованій землі. Один корисний рід роботи є так же само цінний як і всякий другий.

Карл Маркс пояснює дуже виразно, як звичайний нанимателє зарібних робітників може платити їм \$2.00 денної платні за котру они можуть продукувати товари представляючи вісім годин праці, або, скажам, \$8.00. Після додана кошту сирого матеріалу і продажі тих товарів гуртовому торговцеві, котрий знова продає їх дрібним торговцям, ті товари можуть бути продані конументови за їхню вартість і вся ті ріжні нанимателі, через руки котрих ті продукти переходили, все таки дістають приблизно пересічну рату зиску.

Але на всякому полю, де група людей має монополію на певні природні жєла, такі як копальні вугля, нафтяні жєла, або на залізничі, монополісти завдяки тому монополісти, часто продають товари випродуковані їхніми зарібними робітниками, або продають услугу своїх зарібних робітників — повисше вартості. Коли приватна власність тих конечних средств продукції і дистрибуції буде знесена, продукуючі робітники їдучи мінати (або продавати і купувати) товари, зможуть домогати ся вартості за вартість.

(В слідуючім числі буде напечатаний новий розділ п. н. «Вас знова рабують».)

З ЧИМ СОЦІАЛІСТИ ІДУТЬ НА СЕЛО?

3. Чи интереси аграріїв і селянства є такі самі?

«Кумі весіле — а курці смерть» — каже наша народна прислів'я. Хоч аграрії старіють ся вимовити в вас, що ви теж є аграрії, то коли ви добре застановили ся та зрозуміли правду, то побачили б, що те, що для аграріїв є добре, для вас — є зле. Пригляньте ся з чим є добре аграріям.

Аграрієви є добре, як він має багато землі. Тут вже не числиться ся на поодинокі моргі, та вже що найменше на десяткі, на сотки а навіть на тисячі моргів. Подумайте тільки:

- 1) У східній Галичині є у сїх хлопів 4.109.358 душ се є понад 820.000 хлопських родин (в тім піся проф. Томашівського є около 300.000 душ дійсних Поляків).
- 2) Всі обшарників є у східній Галичині около 1.800 родин се є около 9.000 душ.
- 3) Східна Галичина займає простору 5,520.335 гектарів (надто місто Львів 3.200 гектарів). З того на дівські обшари припадає 2,089.853 гектарів се є дві п'яті землі. На рустикальній (селянській) землі (враз з громадськими, шляхтінськими, церковними і приходськими) випадає 3,440.470 гектарів.

(З той рустикальній землі се в руках обшарників около 46.000 гектарів).

4) На одного обшарника випадає землі 320 разів більше, як на одного хлпа.

5) Господарств, які мають менше як один морг було в р. 1902 у східній Галичині 42.701 (отже поверх 210.000 душ). Тепер по 18 літах є розумієть ся через подїли, роздрібленє значно більше!

6) Цілковитих пролетарів (халушників, які зовсім не мають землі) є у східній Галичині поверх 30.000 родин се є поверх 150.000 душ.

7) Голодних земель се є зовсім безземельних і малоземельних, які не можуть вижити зі свого кусника грунту є у східній Галичині 42.646 родин — около 500.000 родин т. є, поверх 2,500.000 душ.

Чи ї сї мали би бути «аграріями»?

Селянин любить свою землю, бо він з діла прадїда зросив її своїм кровавим по-

том, віддав її усю свою силу, звязав з нею своє жите. Та сї земля в нього страшно мало, бо що краші кусні захопили в свої руки аграрії. І тому між селянином а аграрієм їде вічна борба о землю.

Тай не тільки те. Селянин працює на своїй землі сам. Аграрій наймає робітників. Кождий, хто мусять наймати робітників до роботи хоче, щоб заробітна плата була як найменша, бо тоді більше приїде в його кишеню. І тому їде вічна борба між всякою рода роботодавцями а робітниками за умовини праці, а в першій мірі за час праці і за плату.

Хто їде на панський лан працювати? Селянин, коли він має свою землю досить, то він працює на своїй землі а на панське ї не глянув би; але в нього землі мало, не вистарчає на прожиток і він мусять іти на панське та працювати на пана.

Аграрії хотїли би отже, щоби робітникам платило ся дешеве та за те, щоб їдти до землі продавало ся дорого. Селян зовсім зрозуміє, бо тоді їхні прибутки будуть більші.

Але ї підносять ся ціни на різні витвори, то так само і всякі инші витвори дорожїють. Аграрії не потребуєть числитися ся із такою звичкою, бо їхні робітники заробили для них досить грошей. Не те для селянина. Він не має на продаж багато. Він витворює в першій мірі для свого вжитку, а доперва надвижку продає, щоб купити иншу потребу, якої сам не зробить. Та що йому з того, що він дістає більше грошей, коли за все мусять дорого заплатити. Є високі ціни на худобу — то треба дорого заплатити за ремінь на чоботи. Селянин ховає худобу на свою потребу — в рідких случаях він її продає. А не дай Боже, як така живителька ціної родини згине, то докупити ся по-тім тижью.

Селяниному треба ліса, щоб було з чого плату поставити та заготовити в лісцї. Обшарники аграрії ліса замкає, бо чим туди їде о дерево, тим ціни підскакують в гору.

А вже про те, яку політику вели аграрії, напишемо в слідуючому числі.

Б. н. («Земля і Воля».)

НАРИСИ.

Україні.

Питанє. — Що ви скажете про населєне України?

Відповідь. — Україну населюєть тепер головним чином Українці. Кажуть, що вони зроблені «по образу і подобию Божію», але се не правда. Бог, як я бачив на малюнкові, має трикутне лице, одно око, ні одного носа, без рота й без вух. Українці ж — кождий на двох ногах

(правда, після війни появилось багато людей без одної, а то й без обох ніг та рук), з двома очима, з носом (знов не завше), з ротом, з вухами. Одягають ся вони в якісь радюги, шиють собі одєжу з мішків, живуть у хатах під содомляною стріхою. В деяких частинах краю люди живуть по землянках та по лісах.

П. — Чому така різниця, що одні в хатах, а другі по лісах та землянках?

В. — Се залежить від стєпені культурности одних і других. Вітер Віійди, правда, примушив, деяких жити у землянках, бо попалив та порозмівав на всі боки їх хати. Але инші то є некультурні. Большевицький, Польський та Чорносотенно-московский вітри як почали надувати кождий свою влодобу, то люди (звісно темнота) взяли і порозбігались по лісах.

П. — Чим займаєть ся, займаєть ся і буде займаєть ся населєне України?

В. — Ранійше се населєне орає, сіяє, жале, молотило, продавало і вторговані гроші віддавало в казну, бо треба було царю мати за що прож-

тим нишпорять де би ще більше заробити. Між радощами і нишпорєм лижуть руки заграничним паням і панам. Панам, правда, менше, за те більше їм кланяють ся, щоби помогли мужика до рук прибрати.

П. — Яка на Україні сталась подія отсе недавно?

В. — Торги.

П. — Хтож і що там торгує?

В. — Чорна сотня російська купила усю Україну, але товар був не для неї і вона втікла, покинувши його. Чорнаж сотня польська купила Галичину і тепер приторговуєть ся до Волни та Подїля. Приторговуєть ся тому, що не певна чи варто купувати, а щоби в тому запевнитися то вивозить з відїтля все, на що око гляне. На «пробу» мабуть.

П. — Як же на сї торги дивити ся уряд України?

В. — Уряд? Уряд урядує.

П. — Де?

В. — Протинебаназемлі.

П. — Шож на се преса?

В. — Преса?

П. — Ну! Газети?

В. — Газетами обмотують осяселєдцї та огірки.

П. — Як то? Хїба вони не здатні на щось краше?

В. — Е... Була в собаки хата та згорїла. Тепер в прєсї тільки й цікавого, що читати, як одна газета лає другу. Усі вони на сї папір тратять. Та ше... «орієнтують ся».

П. — На що?

В. — Щоби не бути без орієнтації. Не личить, кажуть.

П. — Шож, хоч одна газета має орієнтацію?

В. — Навіть багато. Приміром усі, котрі справляє цензорський олівєць.

П. — Що таке цензор?

В. — О, то премудра людина! Черкає те, чого не треба і пускає в євіт те, чого не треба.

П. — Який державний устрій України?

В. — Соціалістично-просієтельний.

П. — Чому?

В. — Бо уряд її завше чого небудь просить.

П. — У кого?

В. — У сильних мира сього: Антантських буржуїв.

П. — Як назвати український уряд?

В. — Палігамія.

П. — Чому се.

В. — Кожде село має свій уряд, а крім того ще й заріагніцею — кілька урядів.

П. — Чоже се іх так багато?

В. — А Господь його святий знає.

П. — Як відносять ся до України сусідні держави?

В. — Незвичайно прихильно. Не хотять тільки входити в тісні зносини.

П. — Чому?

В. — Тому, що на Україні хоче бути паном український мужик, а пан з мужиком, як пєс із чортом — ніколи не живить ся.

«Сїнежупанєць. («Шлях».)

висили ціни три й чотири-кратно.

Жінки зійшли ся ще досвіта під міським склепом на площі Стрілецькій, поставали рядом та очікували на отворєне склепу і видачу бараболє. І можна представити собі обурєне жінко, коли по кількох годинах терпєливої вичікування сказано їм, що бараболє вже нема, бо продані.

На сю вістку товпа жінко вибрала ся до ратуша та вдерла ся аж під самі дєрї президента. Та возні замкнули дєрї та забарикадували їх. Жінки почали кликати: «Дайте хлїба, дайте бараболє!» Посипали ся також острі слова під адресу президента, магістрату, апровізації та радних.

Вкінці допущєно три делегати до президента, які представили йому розпучливе положєне і голод.

Президент обїяв прийти в поміч населєно і демонструєчі жінки розійшли ся, обїюючи, що ще раз тут приїдуть, коли не поліпшїть ся положєне.

Залярмована поліційна патруля не мала вже «роботи», бо жінки з дітьми розійшли ся. («Вперед» з 29. лютого).

ЯК ПЕТЛЮРІВ «МІНІСТЕР» ЛІВЦЬКИЙ СКЛАДЕ ЧОЛОВІЧОМ «ЛЯХО-ТАТАРАМ».

В 8. ч. відєсної «Воля» є поміщена «нота» голови петлюрїєвської мїсії в Варшаві до польського правитєльства, яка починаєть ся такими словами:

«Висланий Урядом Української Народної Рєпублики в справах, не терлящих промедленя, маю часть ранійшє всього просити Вас прийняти привітанє Ради Міністрів Української Народної Рєпублики разом з зарєвєним вищої пошани. Дозволю собі зложити в руки Ваші найсердєчніше побажанє для народу польського, Річі Посполитої і Уряду польського».

За всі польські знущаня над українським народом в Галичині, за смєрть тисяч українського народу, яких польські імперіалїсти замучили по тюрмах та ріжних таборах, за всіх повисєних та замучєних польськими лєгіонами і польськими властями в Галичині — польське правитєльство дістає від «міністра» і голови петлюрїєвської мїсії, як від «офіційного» представника петлюрїєвського «уряду» — «найсердєчніше побажанє»... Чи може вже бути щось підїйшого, щось більш рабського?...

НАДІСЛАНЕ

ДУРИСВІТАМ НЕ ВЕДЕТЬ СЯ.
Судбури, Олт.

Кілька тижнів тому назад з'явив ся в нашій околиці Кратів полпях, Ю. Демедюк з Торонта, котрий привіз з собою на продаж якісь книжочки, молитвеники та біблії. Попри сєй бізнес він особливо старав ся очерити перед тушєтними товаришами «Укр. Роб. Вісти», Укр. Робітничий Дїм і вінїпєгських товаришів. (Привілка каже, що собаці вільно і на пана бога гавкати, — зам. склад.) Він старав ся також виманити в робітників їх тяжко запрацьовані центи нїби то на черновецьку «В. Н», але йому не вдалось нічого на се видурити. Йому сказано, що укр. робітники в Канаді вже досить вискладали грошей на ріжні «комїтєти», «делєгації», на «Сиротів Івасів» — а де ті всі гроші пішли? Скорїстаї з них одиниці. Тепер ше крутять голови робітникам т. зв. «Червоним Хрєстом» і збирають нїби то на сю цїль тисячі, а декотрі панки хотїли би ще натягати робітників від докришкової збірки на Буковинську газету «В. Н». Однак нема вже нині дурних. Анї центи не дадуть свідомі робітники. всляким проїдєсвітам. І агєнтки торонтонського кублїша відїхав звідси з нічим. К. Д.

З ІСТОРІ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ РОБІТНИЧОГО РУХУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Політичні в'язні ріжних народностей в Форт Вєйн — Детройт, Міч., між котрими є поверх 200 українських робітників. Фотографія знята тоді, коли їх випущєно з в'язниці на півгодинне провітрюванє.

ПОЛОЖЕНЄ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ.

Детройт, Міч.

Підчас наїздів на робітничі організації в Злучєних Державах поарештовано було багато робітників, з котрих багато ше й тепер сидять по американських тюрмах. В самому Детройтє сидить поверх 300 робітників, з котрих до 200 є Українцями. Сї арештовані се самі свідомїші одиниці, котрі бороня ся проти сучасного капіталістичного ладу. Вони переносять страшенє тюремне жите. Недавно вони ви-

кликали голодний страйк на знак протесту проти недозволеня на відвідуванє їх їхніми жінками і дітьми. Тридцять в'язнів не брали нічого в рот через три дні, поки їм не було сказано, що відвідуваня будуть знову дозволені. Але поліційні вартові вживають ріжних способів, щоби не допустити до побачєня ся з арештованими приїшовших відвідати своїх близьких. 18. марта на тюремному дворі на очах присутних зістали тяжко побиті тюремною сторожєю один ув'язнений, Буковецький на імя, і приїшовша відвідати його жінка, котрих опісля забрано до шпиталю. Була се дуже болюча і зворушаюча картина, котра розіграла ся на очах їх малих плачучих дітей. Тепер родичі тих дітей находять ся в шпиталі і борять ся зі смєртю, а діти остали ся без жадної опіки і притуловиска. Такі випадки бувають тут дуже часто і годя на се найти суд або яке право. Всі сї в'язні чекають депортації, якої вони виглядають як свою спєсатель, але мабуть закї прийде час їх депортованя, то не буде вже кого депортувати.

Л. Т.

ВІСТІ З УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО ДОМУ.

Товариші! Довг Укр. Роб. Дому щораз меншає. Нам вдалося вже сплатити більше чим половину кошту будови нашого величавого будинку. Тепер вже повинно йти нам все легше й легше зі сплатою довгу. Треба тільки, щоби кожний із членів і прихильників У. Р. Д. як найкорше ще той останній раз дав свою поміч.

ти ся, але й з того, що для них самих конечно потрібне, бо тоді будемо знати скільки нас є таких, на котрих ми можемо числити і в найсерйознішій ділі. Укр. Роб. Дім задумує розпочати видавництво популярно-наукових книжок і для того ціли потребує фондів. Де їх взяти? Сплатити довг, а будемо мати достаточо доходів на сю так дуже важну роботу. Укр. Роб. Дім має багато іншої важної роботи до виконання, котра вимагає фінансування. Як сьому зарадити, щоби її поведе? Сплатити довг! Як можна сплатити довг У. Р. Д. найкорше? Кожний з Вас нехай сейчас заплатити свою двадцять-доларову пайку і довг счасе. Спішіть же Товариші! Ще раз пригадуємо, що Укр. Роб. Дім розсилає всім членам чденські книжочки, справоздане фінансове до кінця 1919 року і статут. Хто з членів хоче все те одержати нехай прише до Укр. Роб. Дому свою пєвну адресу. Театральна група Укр. Роб. Дому не вїде тепер на провінцію тому, що се вже трохи запізно, бо театральний сезон потреває вже не довго. Вїде она за те з початком театрального сезону в осєні. В слїдуючїм числї "Укр. Роб. Вістї" буде поміщене кварталне фінансове справозданнє Укр. Роб. Дому. Просїть ся про всякі поміченї ошїбки в вїказах жертводавцїв і жертв повідомляти негайне управителя Укр. Роб. Дому. Всї листи до Укр. Роб. Дому просїть ся адресувати так: UKRAINIAN LABOR TEMPLE Cor. Pritchard & McGregor Sts. Winnipeg, Man.

Table with 3 columns: Name, Amount, and City. Lists donors and their contributions to the Ukrainian Labor Temple.

ЧИ ВИ З НАМИ ЛИШЕ СЛОВОМ, ЧИ Й В ДІЛІ?

СЕ Є ВИКАЗ ТИХ ЧЛЕНІВ УКР. РОБ. ДОМУ, КОТРИ ВЖЕ ПІСЛЯ ПОСЛІДНОГО ЗАВИВУ ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ ЗЛОЖИЛИ СВОЇ ПАЙКИ, ПО ДВАЦЯТЬ ДОЛЯРІВ, АБИ ЗОВСІМ ПОЗБУТИ СЯ ДОВГУ У. Р. Д. ЧИ ВАШЕ НАЗВИСКО ВЖЕ Є МІЖ НИМИ?

Table with 3 columns: Name, Amount, and City. Lists members who have paid their dues to clear their debt to the Ukrainian Labor Temple.

РОДИЧИ

пошукують свого сина Івана Маковейчука, з села Шиниць, повіт Кіцмань, Буковина. До Канади приїхав 1912 р. і перебував тогоч року в Кенморі і Келгарі. Хто би про него знав або він самий, прошу зголоситись на адресу: Wasyli Luciak 516 Queen St. W. Toronto, Ont.

ПОШУКУЮ

Дмитра Риштованюка, з села Сквотина, повіт Борщів, Галичина. Має перебувати в Вінніпегу. Хто би про него знав або він самий, прошу зголоситись на понизшу адресу: W. Horoshok 516 Queen St. W. Toronto, Ont.

ПОШУКУЮ

свого брата Марка Трафєнчука і швагра Василя Кривохижого, оба із села Гайбока, Буковина. Брат має перебувати в Шїжаго, а швагер в Сейнт Джан. Хто би про них знав або вони самі, то прошу писати на адресу: A. Trafenchuk 820 Victoria Ave Regina, Sask.

ПОШУКУЮ

Івана Куриша, котрий перебував перед двома роками в Вінніпегу. Хто би знав його адресу, прошу написати до: H. Pona 834 Belmont St. Hamtramck, Mich.

ПОШУКУЮ

свого брата Василя Чобана, з села Оршївці, повіт Кіцмань, Буковина. Хто би про него знав або він самий, зводити написати на понизшу адресу: J. Osoban C. R. L. Co. Camp 2 Golden, B. C.

ПОШУКУЮ

Овофрика Пронївча (Комаровського), з села Васильковець, повіт Гусьтин. Два роки тому назад вїхав з Вінніпегу. Має перебувати десь в Бенкувер, Б. К. Хто знає його адресу або він сам, хай напише до: T. Hawryshchak 891 Pritchard Ave. Winnipeg, Man.

ПОШУКУЮ

тіточного брата Яська Боровського, вученого брата Петра Чвалюка і крайня Вєслава Максимовича і Павла Богрія, з села Постолївка, повіт Гусьтин, Галичина. Хто би про них знав або вони самі, прошу зголоситись на адресу: Teodor F. Kuczer 527 Pond St. Woonsocket, R. I.

ПОШУКУЮ

своїх братів Івана, Михайла і Стефана Бойчин, з села Янівки, пов. Долина. В р. 1912 перебували в Торонто. Хто би про них знав або вони самі, прошу зголоситись на адресу: Peter Boychyn 2384 Professor S. W. Cleveland, Ohio.

ПОШУКУЮ

Григорія Прокїпчука, з села Худовець, повіт Борщів, Галичина. В 1915 р. перебував в Сатт Сейнт Мері, Онт. Хто би про него знав або він самий, прошу зголоситись на слїдуючу адресу: John Lukiano R. F. D. No. 1, Box 5 Hanry St. Muskegon, Mich.

ПОШУКУЮ

своїх братів Никифора і Гната Баговецького, з села Курдичев, пов. Борщів, Галичина. Один перебував в Форт Вїліям а другий в Монтреалї. Хто би про них знав або вони самі звольте написати на слїдуючу адресу: Ivan Bahowecy 115 Ave C. North Saskatoon, Sask.

ПОШУКУЮ

Василя Бобїва, з села Шиньковець, повіт Борщів, Галичина. Мав перебувати на 40 Urban St. Montreal. Хто би про него знав або він самий, прошу зголоситись на понизшу адресу: John Lukiano R. F. D. No. 1 Box 5 Hanry St. Muskegon, Mich.

ВІД ЧЛЕНІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ УКР. РОБ. ДОМУ.

Table with 3 columns: Name, Amount, and City. Lists donors and their contributions to the Ukrainian Labor Temple.

ПОШУКУЮ

свого брата Василя Чобана, з села Оршївці, повіт Кіцмань, Буковина. Хто би про него знав або він самий, зводити написати на понизшу адресу: J. Osoban C. R. L. Co. Camp 2 Golden, B. C.

ПОШУКУЮ

Овофрика Пронївча (Комаровського), з села Васильковець, повіт Гусьтин. Два роки тому назад вїхав з Вінніпегу. Має перебувати десь в Бенкувер, Б. К. Хто знає його адресу або він сам, хай напише до: T. Hawryshchak 891 Pritchard Ave. Winnipeg, Man.

ПОШУКУЮ

тіточного брата Яська Боровського, вученого брата Петра Чвалюка і крайня Вєслава Максимовича і Павла Богрія, з села Постолївка, повіт Гусьтин, Галичина. Хто би про них знав або вони самі, прошу зголоситись на адресу: Teodor F. Kuczer 527 Pond St. Woonsocket, R. I.

ПОШУКУЮ

своїх братів Івана, Михайла і Стефана Бойчин, з села Янівки, пов. Долина. В р. 1912 перебували в Торонто. Хто би про них знав або вони самі, прошу зголоситись на адресу: Peter Boychyn 2384 Professor S. W. Cleveland, Ohio.

ПОШУКУЮ

Григорія Прокїпчука, з села Худовець, повіт Борщів, Галичина. В 1915 р. перебував в Сатт Сейнт Мері, Онт. Хто би про него знав або він самий, прошу зголоситись на слїдуючу адресу: John Lukiano R. F. D. No. 1, Box 5 Hanry St. Muskegon, Mich.

ПОШУКУЮ

своїх братів Никифора і Гната Баговецького, з села Курдичев, пов. Борщів, Галичина. Один перебував в Форт Вїліям а другий в Монтреалї. Хто би про них знав або вони самі звольте написати на слїдуючу адресу: Ivan Bahowecy 115 Ave C. North Saskatoon, Sask.

ПОШУКУЮ

Василя Бобїва, з села Шиньковець, повіт Борщів, Галичина. Мав перебувати на 40 Urban St. Montreal. Хто би про него знав або він самий, прошу зголоситись на понизшу адресу: John Lukiano R. F. D. No. 1 Box 5 Hanry St. Muskegon, Mich.

Advertisement for 'MOLOT' (The Hammer) satirical-humorous magazine. Includes contact information for New York, N.Y.

Advertisement for 'UKRAINSKI SHCHODENNI VISTI' (Ukrainian Daily News) magazine. Includes subscription rates and contact information for New York, N.Y.